

DE OUDERE GENERATIES VAN HET GESLACHT MET DE NAMEN VAN HEERJANSDAM, VAN (DEN) DAM, PAUW EN KOOYMAN UIT HEERJANSDAM.

door
K.J. Slijkerman

Inleiding

Rond het midden van de zeventiende eeuw trad een familiegroep Pauw te Heinenoord en een groep met de naam Van Dam te Zuid-Beyerland voor het voetlicht. Deze personen met verschillende familienamen behoorden tot eenzelfde geslacht dat aanvangt met de rond 1575 geboren Aerd Jacobsz. te Heerjansdam, een persoon die verwant moet zijn geweest met de plaatselijke predikant Matthias Hoppel en zijn vrouw. De kinderen van Aerd leefden daar uitsluitend onder patroniem. Rond het midden van de zeventiende eeuw trokken al zijn zoons uit dat dorp weg, zodat in de loop van die eeuw deze familie uit Heerjansdam verdween. Jan (gen. I.2), zijn enige volwassen geworden zoon uit zijn eerste huwelijk, moet rond 1640 Heerjansdam hebben verlaten zonder dat zijn verdere levensloop mij bekend is geworden.

De twee zoons uit het tweede huwelijk: Jacob (gen. IIa) en Hendrick (gen. IIb), trokken naar de Hoeksche Waard. Jacob vestigde zich na zijn huwelijk in 1638 te Heinenoord en ging zich daar naar zijn plaats van herkomst Van Heerjansdam of Van den Dam noemen. Bij zijn kinderen uit het tweede huwelijk werd de naam Pauw gangbaar, die mogelijk afkomstig was van zijn tweede echtgenote Janneke Jansdr. Hun zoon Gerrit ging ook wel met de naam Kooyman (Coitnan etc.) door het leven, welke was ontleend aan Gerrit Lenaertsz. Cooyman, de eerste man van Jacobs tweede echtgenote Janneken Jansdr. Voornoemde Henrick (gen. IIb) vestigde zich onder Zuid-Beyerland en tooide zich eveneens met de namen Van Heerjansdam en Van (den) Dam. Uit hem stamt een familie Van Dam die zich zeker tot in de achttiende eeuw in de Beyerlanden en in Cromstrijen heeft voortgezet.

Opmerkelijk is het voorkomen te Heinenoord van ene Hilligje Jans Pauw. Zij was rond 1632 geboren en trouwde omstreeks 1660 met Jan Hendricksz. Reedijck, die aan de Westdijk onder Heinenoord woonde.¹ Deze Hilligje heb ik niet in verband kunnen brengen met de hier te behandelen en eveneens te Heinenoord gedomicilieerde familie Pauw. Was zij wellicht een dochter van Jan Aerd Willemsz. en Seygen Aertsdr. (gen. I.3), dochter van de stamvader van het hier te behandelen geslacht? De moeder van genoemde Jan heette Hilleken en het is waarschijnlijk dat dit echtpaar een van hun eerste dochters Hilleken noemde. Vanaf 1644, wanneer de bewaard gebleven doopregisters van Heerjansdam aanvangen, tot in 1647 liet dit echtpaar aldaar kinderen dopen. Indien Hilligje inderdaad een dochter van Jan Aerd Willemsz. en Seygen Aertsdr. is geweest, komt de hypothese, als zou de naam Pauw met Janneke Jansdr. in de familie zou zijn gekomen, op losse schroeven te staan. Tenzij genoemde Hilligje mettertijd in het gezin van oom Jacob Aertsz. in Heinenoord was komen wonen en na 1640 de familienaam had overgenomen die onder zijn kinderen gangbaar was geworden. Opmerkelijk is nog dat Hilligje Jans Pauw een kleindochter Sijtge Jansdr. Reedijck had,² die dan vernoemd kan zijn geweest naar Hilligjens hypothetische moeder Seygen Aertsdr. In de door mij onderzochte periode heb ik bij dit geslacht Pauw / Van Dam geen familiewapen kunnen ontdekken.

Genealogie

I. *Aerd Jacobsz.*, geb. naar schatting ca. 1575, woonde te Heerjansdam, landeigenaar en landpachter aldaar, overl. tussen 14-6-1627 en 1638, tr. 1e voor 7-7-1610 *Theuntgen Huygendr.*,

landeigenaresse te Oud-Beyerland, overl. voor ca. 1615. Aerdt tr. 2e naar schatting ca. 1615 *Marichgen Jansdr.*, overl. tussen 8-1-1652 en 10-5-1656.

Jan Pieterse van Rijsoort, brouwer te Rotterdam, voor hemzelf en namens zijn broeders Cornelis Pietersen van Rijsoort en Molijnaert Pietersen van Rijsoort, als eigenaars van 7 morgen 47 roeden land, en met procuratie van Claes Heyndricxs van Swindrecht, gepasseerd voor notaris Coulster te Rotterdam d.d. 5-7-1610, als eigenaar van 3 morgen 2 hont land, en Heyndrick Huygen, wonende in Bonaventura, en Aert Jacobss., als man en voogd van Theuntgen Huygens, wonende op 'heer adriaens dam' (= Heerjansdam), competerende elk het eigendom van 1 morgen 372 roeden 10 voeten land, gezamenlijk zijnde 13 morgen 392 roeden 8 voeten, gemeen liggend in ca. 27 morgen 552 roeden binnen de heerlijkheid van Oud-Beyerland, belend oost: 'den strijmontsche diep' en zuid: 'de plaetsewech', en gebruikt wordende door Pieter Andriess. Slickboer, transporteerden dit land op 7-7-1610 voor het gerecht te Oud-Beyerland aan Jacob Segerss. Cranendonck, dijkgraaf van Cromstrijen.³ Uit de voornoemde Heyndrick Huygen stamt een geslacht Van der Linden in de Hoeksche Waard. De bakermat en de oorsprong van de familienaam van dit geslacht lag wellicht in Groot- of Kleine Lindt in de Zwijndrechtse Waard.

Rond 1615 trouwde Aerdt Jacobsz. met Marichgen Jansdr. Eén van beiden moet nauw verwant zijn geweest aan de Heerjansdamse timmerman en heemraad Abraham Mathijsz. Hoppel (voor 1600-na 1662),⁴ zoon van Matthias Hoppel uit Aken, waarschijnlijk eerst pastoor te 'Weyler' en 'Berghe' en sedert 1583 predikant te Heerjansdam. Toen hij in 1616 met emeritaat ging, was hij al zwak en van hoge ouderdom.⁵ Van zijn vrouw Maeyke, die ongetwijfeld een stuk jonger dan haar man was en voor wie hij na zijn dood een inkomen veilig wilde stellen, is geen patroniem en eventuele familienaam bekend. Genoemde Abraham trad in 1641 op als voogd van Marichgen Jansdr. en wordt in 1638 'cosyn' van haar zoon Jacob Aertsz. (gen. II) genoemd.

Opmerkelijk is dat predikant Hoppel ook een zoon Aert had, die van 1610-1659 schout van Heinenoord was.⁶ Op zijn beurt had deze Aert een zoon Jacob Aertsz. Hoppel, bouwman te Zuid-Beyerland.⁷ Gezien de namen Aert en Jacob onder de nakomelingen van predikant Hoppel, acht ik het mogelijk dat zijn vrouw Maeyke een Aertsdochter was en een zuster van de vader van Aerdt Jacobsz., die op zijn beurt Jacob Aertsz. zou moeten hebben geheeten. Misschien wel kwam deze schoonfamilie - dus het geslacht van Aerdt Jacobsz. - van predikant Hoppel vanuit het Akense in 1583 mee naar Heerjansdam. Reeds rond 1600 waren de kinderen van de predikant in de huwbare leeftijd - zo wekte dochter SNA in 1609 met haar keuze van levenspartner de toorn van haar vader⁸ - zodat zij tenminste ten dele nog voor de vestiging te Heerjansdam in 1583 waren geboren. De vraag is wel of al deze kinderen genoemde Maeyke tot moeder hadden. Tot op heden werd er in elk geval geen enkele akte gevonden waaruit zonneklaar de onderlinge verwantschap tussen beide families blijkt, zodat dit voorgaande strikt hypothetisch is.

Een akte van 20-3-1620 maakt melding van een boomgaard langs 'sheerendijck' te Heerjansdam, welke aan de westzijde belend was aan Aert Willemsz. en oostelijk aan Aert Jacobsz.⁹ Aerdt Jacobsz., inwoner van Heerjansdam, verklaarde op 21-11-1621 80 gld. schuldig te zijn aan Vrouwe Johanna, ambachtsvrouw van Heerjansdam, en dat n.a.v. verschuldigde landpacht. Als zekerheid voor de betaling stelde hij zijn huis en erf en beteling op Heerjansdam dat aan de westzijde werd belend door Aert Willemsz. en noordelijk door 'de peesloot aen dijck', oostelijk aan Bastiaen Jansen en zuidelijk door 'den hoogen dijck'.¹⁰

Aert Jacobss., inwoner van Heerjansdam, verklaarde bij akte van 15-4-1622 150 gld. schuldig te zijn aan de binnen Dordrecht woonachtige Jacob Stoop. Deze schuld verzekerde hij op zijn huis en erf op het dorp van Heerjansdam en een daar tegenover liggende buitendijkse griend. Dit goed was belend oost: Bastiaen Jansen, zuid: 'den gemeen(n)lants noorden', west: Aert Wijtenss. en noord:

‘den peesloot an den dijkberm’.¹¹ In een akte gedateerd 14-6-1627 is sprake van een griend in de Twaalf Roeden van Heerjansdam, dat aan de oostkant belend werd door Aert Japen.¹²

Petter Philips Schoenlapper transporteerde in een ongedateerde akte in 1638 aan Marichien Jansdr., weduwe van Aerdt Jacobsz., een huis aan ‘sheerendijck’ op Heerjansdam; belend noord: de genoemde dijk, west: ‘de gemeenlants dijk’, oost: Marichien Goverden en zuid: ‘de naachtmery’.¹³

Abram Hooppell, als voogd van Marichien Jansen, weduwe van Aerdt Jacobsz., Symon de Heer, als man en voogd van Pluentien Aerdts, Jan Aerdts, voor zichzelf, Jan Aerdt Willemsen, als man en voogd van Seygen Aerdts, en Jacob Pettersen Heyndijck, als man en voogd van Mayken Aerdts, transporteerden in een ongedateerde akte in 1641 aan Coorn(elis) Coorn(elisz.) Vogellaer een gehele griend ‘onder de huysinge van Aerdt Jacobsz. zal(iger)’. Deze griend was belend noord: ‘sheerendijck’, west: de heer van Heerjansdam, oost: Jan Lambertsz. en zuid: ‘de noorden ofte roeyen van de gemeen ambachtsheeren’.¹⁴

In een akte van 20-11-1642 is sprake van ‘Marichien Jansen, weduwe van Aerdt Jacobsen’ als belender aan de westzijde van een huis op Heerjansdam.¹⁵ Marichgen Jans, weduwe van Aert Jacobs, wonende te Heerjansdam, testeerde op 29-8-1647 te Oud-Beijerland. Zij benoemde tot haar enige en universele erfgenaam haar in Den Hitsert (Zuid-Beijerland) wonende zoon Hendrick Aertsen van den Dam of diens kinderen. Deze zou zijn broeders kind, de bij hem wonende acht jaar oude Aert Jacobs, zoon van Jacob Aerts bij Lijsbet Willemsen, tot de leeftijd van 20 jaar of eerder bij huwelijk, moeten onderhouden en vervolgens een ‘ducaton’ uitreiken, ‘sonder aen tselve verder off meerders gehouden te sijn’. Tevens moest hij aan de drie nakinderen van Jacob Aertse uit diens tweede huwelijk met Jannetgen Jansdr. bij mondigheid of eerder huwelijk drie ‘silvere ducaton’s’ uitkeren. Daarmee zouden Marichgen’s kindskinderen met hun grootmoeders legitieme erfportie voldaan zijn. Bij eventueel vooroverlijden van het genoemde voorkind zou diens portie komen aan zijn oom Hendrick en niet aan de nakinderen van zijn vader. Marichgen zette haar handmerkje onder de akte, dat door de klerk werd aangeduid als het merk van ‘Maertgen Jans’.¹⁶ In een akte gedateerd 8-1-1652 komt de weduwe van zaliger Aert Jacobs nog voor als belender te Heerjansdam.¹⁷

Hendrick Aertsz. van Heerjansdam, bode van ‘Nieuenpolder Eendragt’, voor zich zelf en ook als oom en bloedvoogd van de nagelaten weeskinderen van zijn broeder Jacob Aertsz., in leven gewoond hebbende aan de Blaak onder de jurisdictie van Heinenoord, geassisteerd met Aert Hoppel, schout van Heinenoord, als oppervoogd, transporteerde op 10-5-1656 aan Lendert Jaspersz. Wagemaker tot Heerjansdam, een huis en erf aan ‘sheerendijck aen dorp van Heerjansdam’. Dit goed was belend oost: Corn(elis) Ariensz. Cleermaker, zuid: de heer van Heerjansdam, west: Jan Ariensz, noord: ‘Sheerendijck van Swindregt’ en dat zoals de overleden moeder van Hendrick dit bezeten had.¹⁸

Kinderen uit het eerste huwelijk:

1. *Pluentien Aertsdr.*, tr. voor 1642 *Symon de Heer*. Volgens de voornoemde ongedateerde transportakte uit 1641¹⁴ was dit echtpaar nog in leven. Kennelijk woonden zij niet te Heerjansdam, want nadien werden zij daar niet meer in de bronnen aangetroffen.
2. *Jan Aertsz.*, overl. na 1640. In de voornoemde ongedateerde akte uit 1641¹⁴ compareerde hij te Heerjansdam. Kennelijk was hij elders woonachtig, want hij werd nadien niet meer in de bronnen aangetroffen, terwijl zijn zwager Jan Aerdt Willemsz. nadien als Jan Aertsz. door het leven ging, zonder dat hij van een gelijknamige dorpsgenoot onderscheiden diende te worden.
3. *Seygen Aertsdr.*, overl. na 25-10-1660, tr. wellicht voor 31-3-1640 (al rond 1630?) *Jan Aerdt Willemsz.*, woonde te Heerjansdam, overl. tussen 26-4 en 25-10-1660, zoon van Aerdt Willemsz., gegoed te Heerjansdam, en Hilleken (Hellichen, Jillysge) Willemsdr. Jan

Aerdtzen verklaarde bij akte van 31-3-1640 (1639 = doorgehaald) aan Hendrick Hoppell 312 Car. gld. schuldig te zijn n.a.v. de koop van een huis op Heerjansdam, waarvoor hij dit huis en zijn persoon als zekerheid stelde. In de marge van de akte is bijgeschreven dat deze schuldbrief op 5-12-1660 was afgelost¹⁹ Op 29-3-1647 liet dit echtpaar hun jongste kind te Heerjansdam dopen.

Jan Aerts, wonende te Heerjansdam, met zijn zwager Salomon Ariens, wonende op Smitshoek, als ooms en voogden van Arien Leenders, het nagelaten weeskind van Maeyken Aers, allen als rechte erfgenamen van Hilleken Willems, in leven gewoond hebbende tot Heerjansdam, transporteerden op 6-6-1650 aan Pouwels Leenders een binnendijks aan 'sheerendijck' gelegen huis 'aen den dorpe van Heerjansdam', zoals door hun overleden moeder (en schoonmoeder) werd gebruikt.²⁰ In een akte van 20-1-1646 is i.v.m. dit huis Jillysge Willems overigens ten onrechte genoemd als weduwe van Jan Aert Willemsz. (i.p.v. Aert Willemsz.). Uit deze laatste akte blijkt dat dit huis aan de zuidzijde werd belend door het erf van Jan Aertzen. Bij akte gedateerd 26-4-1660 verklaarde de te Heerjansdam woonachtige Maerten Jacobs n.a.v. een lening 163 gld. schuldig te zijn aan Jan Aerts,²¹ maar in een akte van 25 oktober dat jaar is er sprake van het erf van de weduwe van Jan Aerde als oostelijke belending van een erfje aan 'den swindrechtsenijck', dat toen door de voornoemde Pouwels Leendertzen werd overgedragen.²²

4. *Mayken (Maerycken, Maritge etc.) Aertsdr.*, j.d., van Heerjansdam (1633), overl. na 28-5-1650, tr. (3e gebod Barendrecht 23-10) 1633 Jacob Pietersz. Heyndijck alias Vogelaer, j.m. van Oost-Barendrecht (1633), woonde te Oost-Barendrecht, overl. na 16-4-1660. Jacob Pietersen Vogelaer, wonende in Oost-Barendrecht, transporteerde op 16-4-1660 voor 54 gld. aan 'sijnen neeff Ary Pietersen Vogelaer, wonende in West-Barendrecht, een huis en melioratie van erf aan 'sheerendijck' onder Oost-Barendrecht; oostelijk belend door 'sheerendijck van de Siedewij' en zuidelijk door Ary Cornelissen Vogelaer.²³ Op 28-5-1650 liet dit echtpaar hun jongste kind te Heerjansdam dopen.

Kinderen uit het tweede huwelijk:

5. *Jacob Aertsz. van Heerjansdam alias van den Dam*, volgt IIa.
6. *Hendrick Aertsz. van Heerjansdam alias van (den) Dam*, volgt IIb.

IIa. *Jacob Aertsz. van Heerjansdam alias van den Dam*, j.m., (1638), weduwnaar (1640) van Heerjansdam, tapper aan de Blaak onder Heinenoord, pachter van de impost op wijn etc. te Heinenoord (1642), bebouwde land, overl. tussen ca. 1645 en 27-5-1647, tr. 1e Heerjansdam (volgens trouwboek Heinenoord) 21-2-1638 *Elisabeth (Lijsbeth) Willemsdr.*, j.d. van Heinenoord (1638), dochter van Willem Leendertsz. en Leentgen Ariensdr. (Blaeck). Jacob tr. 2e Heinenoord 11-11-1640 *Janneke (Jannetgen) Jansdr.*, j.d., van Hendrik Ido Ambacht / van de Oostendam (1631), overl. na 23-10-1675. Zij tr. 1e Hendrik Ido Ambacht (otr. aldaar 16-11 en otr. te Heinenoord) 21-12-1631 *Gerrit Lenaertsz. Cooyman*, j.m., van Heinenoord, overl. 1638/1639.

Op 23-1-1638 compareerden voor de seretaris te Heinenoord enerzijds Jacob Aertss., residerende onder de jurisdictie van Heerjansdam, toekomstige bruidegom, geassisteerd met zijn 'cosyn' en gekoren voogd Abraham Hoppel, en anderzijds Ingen Arienss. aen den Reedijck en Herman Lendertss., ooms en gerechte bloedvoogden van Elisabeth Willemsdr., toekomstige bruid, en maakten akte van huwelijksvoorwaarden.²⁴

Jacob Aertss., als man en voogd van Lisbeth Willems, nagelaten (= stiefdochter van Leendert Roken (!) en Leentgen Ariens, enerzijds, en Arien Corneliss., als man en voogd van Lijntgie Roken, Cleys Danen, als man en voogd van Anneken Roken, en Adryaen Corneliss. voornoemd, vervangende Ghijsbrecht Heyndricks Schuiling, als man en voogd van Mariken Roken, erfgenamen

van Leendert Roken, hun overleden broeder, ter andere zijde, compareerden op 1-2-1639 over een geschil over voor Leendert Roken nagelaten 1 morgen 50 roeden land in de jurisdictie van Heinenoord. De partijen kwamen tot een akkoord waarbij Jacob Aertss. aan de tweede partij 162 Car. gld. zou uitreiken, alsmede de gerechtelijke kosten en de verteringen op die dag gedaan voor zijn rekening zou nemen. In de marge werd nadien aangetekend dat op 30-11-1639 betaald was.²⁵ Op 3-4-1639 werd in de kerk te Heinenoord het 1e gebod gepubliceerd van de verkoop aan Jacob Aertsen van een huis aan 'sheerendijck', 'te weten aen den buyten berm aen de Blaeck,' onder de heerlijkheid van Heinenoord, door Ingen Ariensen, wonende aan 'den reedijck'. Op 20-11-1639 werd hiervoor de 40e penning betaald. Daarbij is nog sprake van een lening van 150 gld. t.b.v. Claes Dircksen Prooyen. Dezelfde dag is er sprake van de publikatie van het 1e gebod betreffende de verkoop door genoemde Ingen van een aan de binnenberm aan de Blaeck gelegen huis aan Janneken Jans, weduwe van Gerrit Leendertsen Cooyman. Dit werd op 1-1-1640 'geliquideert mette huysvrouw van Gerrit Ariens van de Polder'.²⁶

Op 12-7-1639 verklaarde Jacob Aertsen, wonende aan de Blaak onder Heinenoord, 150 gld. schuldig te zijn aan Claes Dircksen Prooyen, oom en bloedvoogd van de nagelaten weeskinderen van zijn zuster Janneken Dircks. Jacob verzekerde deze lening op 650 roeden in Heinenoord. De schuldbrief was op 21-3-1643 ingelost.²⁷ Ingen Ariensen, residerende aan 'den reedijck' van Heinenoord, transporteerde op 13-7-1639 aan Janneken Jans, weduwe van Geerit Leendertsen Cooyman, een huis aan 'sheerendijck' aan de Blaak onder Heinenoord.²⁸ Een dag later werd door Janneken t.b.v. Ingen een schuldbrief opgemaakt ten bedrage van 35 gld. en dat als restant van de koopsom van een huis met weiland aan de Blaak. Deze schuld was op 1-7-1640 voldaan.²⁹ Dezelfde dag verscheen ook Jacob Aertsen voor schout eti heemraaden te Heinenoord om een schuldbrief op te laten maken ten bedrage van 230 gld., vanwege de koop van een huis aan de buitenberm aan de Blaak. Ingen Ariensen was ook nu weer de geldschieder.³⁰ Janneken Jans en haar toekomstige echtgenoot Jacob Aertsz. waren vrijwel buren van elkaar. Haar huis was aan de westzijde belend door het huis van Jacob Cornelissen Verkes, terwijl dat van Jacob aan de oostzijde door Verkes werd belend. Tussen beider woning stond dus alleen het huis van genoemde Verkes. Op 6-10-1640 kwamen enerzijds Bastiaan Leendertsen Cooyman, oom en gerechte bloedvoogd van de nagelaten weeskinderen van zijn overleden broeder Gerrit Leendertsen Cooyman bij Janneken Jans, met name: Leendert Geeritsz., oud ca. 7 jaar, en Maeyken Gerritsdr., oud ca. 5 jaar, en anderzijds genoemde Janneken Jans, geassisteerd met Jacob Aertsen als haar gekoren voogd, tot vertichting. Janneken zou in de boedel blijven zitten, bestaande uit 'huys, hoff mette beplantinge ende betelinge', inboedel, gemunt en ongemunt goud en zilver etc, en daarvoor zou zij haar kinderen tot de leeftijd van 20 jaar naar behoren dienen op te voeden etc. Bij mondigheid zouden zij elk 5 gld. uitgereikt krijgen als vaderlijk bewijs. Het genoemde huis aan de binnenberm aan de Blaak, omtrent het huis van Claes Dircksen Prooyen, verbond zij hiervoor.³¹

De van de Oostendam afkomstige Janneke Jansdr., de tweede vrouw van Jacob, kan een telg van het geslacht Pauw aldaar zijn geweest. Misschien was zij een zuster van Adriaen (Ary) Jansz. Pauw en Anna Jansdr. Pauw,³² kinderen van de aldaar gewoond hebbende Jan Jansz. Pauw, die op 21-10-1616 nog in leven was.³³ Hun moeder was misschien een dochter van ene Adriaen Loiken. Voorlopig echter heb ik deze personen niet in verband kunnen brengen met Janneke Jansdr. Uit geen enkele mij onder ogen gekomen akte blijkt dat Janneken een zuster van Adriaen en Anna Jansdr. Pauw is geweest. Het eerste gebod van de verkoop door Jacob Aertsen van Heerjansdam van 1 morgen 50 roeden in de jurisdictie van Heinenoord werd op 14-4-1641 in de kerk aldaar gepubliceerd. De koper Ingen Ariensen Reedijck zou hiervoor, inclusief de op het land staande 'vruchten' die door de schout en gerechten waren getaxeerd op 136 gld., 650 gld. neertellen.³⁴ Gezien de belendingen was dit het land dat Jacob op 12-7-1639 had verhuypothequeerd t.b.v. Claes Dircksen Prooyen.

Op 12-5-1641 werd in de kerk te Heinenoord het eerste gebod gepubliceerd van de verkoop door de aan de Blaak wonende Jacob Aertsen van een huis met beplanting aan 'sheerendijck'. Koper was Willem Bastiaensen Snider. Dit huis werd getaxeerd op 175 gld., waarvoor de koper op 2-6-1641 de 40e penning en de kerkgeboden voldeed.³⁵ Uit een latere akte blijkt dat dit het huis was dat Jacob in zijn tweede huwelijk had ingebracht. Een akte gedateerd 10-6-1641 spreekt van 'Jacob Aertsen tapper aende Blaeck'.³⁶ Op 24-6-1641 attesteerde voor schout en heemraden te Heinenoord de aan de Blaak onder Heinenoord woonachtige Cornelis Cornelissen Niesen over zijn ca. 27 jaar oude (stief)dochter Roocken Aerts. De verklaring handelt over het feit dat zij kennis had dat Lendert Janssen Cappedijck haar had gezegd dat zij tegen Jacob Aertsen, tapper aan de Blaak, moest mededelen dat hij zijn bier zou halen, die Cappedijck op 11-5-1641 met zijn schuit uit Dordrecht had gehaald. Roocken had toen geantwoord: 'jae verder ick hebbe het selve de huysvrouwe van Jacob Aertsen voorn(oemt) aengesegt, die welcke mijn voor antwoord heeft gegeven: ick sal het bier haelen'.³⁷ In 1641 betaalde Jacob Aertsz. aan de Blaak de kerkmeester van Heinenoord 20 gld. voor vrijdom van octrooi.³⁸

Jacob Aertsen van den Dam, wonende aan de Blaak onder Heinenoord, verklaarde bij akte van 29-1-1642 181 Car. gld. schuldig te zijn aan Jan Willemsen Metselaer, wonende onder de heerlijkheid van Heerjansdam, en dat n.a.v. geleverde stenen en kalk, alsmede voor arbeidsloon voor aan zijn woonhuis. Dit huis werd als zekerheid voor de inlossing gesteld. Naderhand werd bij de akte genoteerd dat op 23-10-1675 Jan(neken) Jans, weduwe van Jacob Aertsen, de schuldbrief had vertoond, waarna deze was voldaan.³⁹

Op 10-9-1642 kocht Jacob Aertsz. aan de Blaak 'bovencleederen' uit de boedel van wijlen Wouter Jansz.⁴⁰ Opmerkelijk voor auteur dezes is dat zijn ene voorvader (Jacob; kwartierstaatnr. 1812) waarschijnlijk zelf kleding ging dragen van een andere voorvader (Wouter; nr. 3578)!⁴¹

Op 8-10-1642 werd de impost van wijn etc. te Heinenoord aan Jacob Aertsz. aan de Blaak verpacht.⁴²

Op 14-4-1647 werd in de kerk te Heinenoord het eerste gebod gepubliceerd van een door Abraham den Canarivogel voor 100 gld. verkocht huis aan 'sheerendijck' op het dorp aldaar aan ene Jacob Ariensen. Naderhand werd er bij aangetekend dat op 5-5-1647 Jacob Aertsen de 40e penning hiervoor betaalde.⁴³ Het is niet voor de hand liggend dat het de hier te behandelen Jacob Aertsz. betrof, want reeds 22 dagen later kwamen diens erfgenamen tot vertichting, terwijl er in zijn nalatenschap geen sprake is van het betreffende huis.

Enerzijds Heyndrick Aertsen, oom en bloedvoogd van de nagelaten weeskinderen van zijn overleden broeder Jacob Aertsen bij Janneken Jans, met name: Pleuntgen Jacobsdr., oud ca. 5 jaar, Jan Jacobsen, oud ca. 4 jaar, en Gerrit Jacobsen, oud ca. 2 jaar, en anderzijds Janneken Jans, geassisteerd met haar gekoren voogd Bastiaen Leendertsen Cooyman, kwamen op 27-5-1647 tot vertichting. Janneken zou in de boedel blijven zitten, o.a. bestaande uit een 'huys, hoff, schuyer' met uitzondering van 'een pack swarte cleeren' van de overleden Jacob, welke zouden worden verkocht ten behoeve van de weeskinderen en voor het betalen van schulden. Janneken zou de kinderen naar behoren dienen op te voeden etc. en bij mondigheid tezamen 2 gld. 10 st. uit te reiken. Als zekerheid voor dit alles stelde zij haar huis aan 'sheerendijck' aan de Blaak aan de binnenberm nabij dat van Claes Dircksen Prooyen.⁴⁴

Een akte van 30-5-1650 spreekt van een schuld van 50 gld., die Matteus Ariensen, wonende op het dorp Heinenoord, schuldig was aan Ingen Ariensen Reedijck, Herman Leendertsen en Heyndrick Aertsen, ooms en voogden van het nagelaten weeskind van Jacob Aertsen bij Lijsbeth Willems. Deze lening was op 18-5-1653 ingelost.⁴⁵ Joost Ariensen, zo voor zichzelf en als oom en bloedvoogd van het nagelaten weeskind van zijn overleden broeder Arien Ariensen, en nog als oom en bloedvoogd van het nagelaten weeskind van Jacob Aertsen genaamd Aert Jacobsen geprocreerd bij Lijsbeth Willems, nog als voogd van zijn halfbroeder en halfzuster Jan Ariensen en Biatris

Ariens, geprocreerd bij Ariaentien Jans, Cornelis Cornelissen Sneep, getrouwd met Anneken Ariens, voor zichzelf, en Jan Pietersen Hartichvelt, gekoren voogd van Lijsbeth Cornells, weduwe van Ingen Ariensen Reedijck, ook vader en voogd van zijn weeskinderen geprocreerd bij Lijsbeth Ingens, en Mariken Jacobs, weduwe van Willem Ariensen, met haar gekoren voogd, voornoemde Jan Pietersen, transporteerden op 11-2-1653 aan Ariaentgen Jans, weduwe van Arien Ingensen, de helft van 5 morgen 'teelant' te Heinenoord.⁴⁶

Op 17-2-1653 compareerde Janneken Jans, weduwe van Jacob Aertsen, geassisteerd met haar gekoren voogd Arien Willemsen Craeck, en verklaarde 100 gld. schuldig te zijn aan (haar stiefzoon) Aert Jacobsen, het nagelaten weeskind van Jacob bij Lijsbeth Willems. Zij verzekerde dit bedrag op haar huis aan 'sheerendijck' aan de Blaak onder Heinenoord en op het zuidwaarts daarvan gelegen erf met de beplanting. Blijkens een notitie bij de akte betaalde Janneken Jans op 22-1-1660 aan Heyndrick Aertsen, oom en bloedvoogd van Aert Jacobsen, in aanwezigheid van schout Stephanus Hoppel als gemachtigde van genoemde Heyndrick van den Dam, interest. Op 23-11-1664 verklaarde Aert Jacobsen dat deze schuld was ingelost.⁴⁷

Bastiaen Leendertsen, getrouwd met Ariaenge Jans, voorheen weduwe van Arien Ingensen, verklaarde in een ongedateerde maar tussen 11-6 en 20-8-1540 opgemaakte akte 203 gld. 8 st. 4 p. schuldig te zijn aan Aert Jacobsen, nagelaten weeskind van Jacob Aertsen bij Lijsbeth Willms. Ten dele was dit vanwege de erfenis en successie van Arien Ingensen, en anderzijds vanwege de overleden dochter van Ariaen(t)ge Jans. Verder maakt de akte melding van tal van uitgaveposten voor het weeskind; o.a. voor schrijven, rechtelijke kosten, mondkost, geleverde en verstelde kleding, zoals hemden, hoeden, schoeisel en schoenlappen. Van dit bedrag bleef uiteindelijk nog 31 gld. 2 st. over, dat werd betaald aan Heyndrick Aertsen, oom en bloedvoogd van Aert Jacobsen.⁴⁸ Janneken Jans, weduwe van Jacob Aertsen, wonende aan de Blaak onder Heinenoord, legde op 14-11-1661 een verklaring af op verzoek van Job Velthoun, secretaris van Heinenoord, over gewezen pachters van de impost op het bier. Mede getuigde de aan de Blaak woonachtige Willem Bastiaensen Oosterman. Beiden hadden aan de pachter betaald.⁴⁹

Kind uit het eerste huwelijk:

1. *Aert Jacobsz.*, geb. 1638/1639, woonde bij zijn oom Hendrick te Zuid-Beyerland (zomer 1647), overl. na 23-11-1664.⁴⁷ Aerd Jacobsen, jongezel, oud ca. 24 jaar, legateerde op 22-5-1662 aan zijn halfbroeders en halfzuster Jan Jacobsen, Geerit Jacobsen en Pleuntge Jacobsdr. 100 gld., welke bedrag zijn 'meuye ofte stieff moeder' Janneken Jans, weduwe wonende aan de Blaak onder Heinenoord, van hem op interest had met een rentebrief.⁵⁰ Het lijkt onwaarschijnlijk dat Aert identiek was met de onder de jurisdictie van Heinenoord woonachtige jongezel Aert Jacobsen, die op of kort voor 7-1-1647 ene Dirck Jacobsen Tuyn door het gooien van een kandelaar aan het hoofd verwond had.⁵¹ Hij zou dan pas eenjaar of 8 oud zijn geweest. Of was hij vanwege deze misdraging uit het huis van zijn stiefmoeder geplaatst en bij oom Hendrick te Zuid-Beyerland ondergebracht, alwaar hij in augustus van dat jaar woonde?

Kinderen uit het tweede huwelijk:

2. *Pieuntie Jacobsdr.*, ged. Heinenoord 21-7-1641, overl. na 22-5-1662.⁵⁰
3. *Jan Jacobsz. Pauw*, ged. Heinenoord 31-5-1643, woonde aan de Blaak, landhuurder te Heinenoord, lid kerkeraad (1697), diakonie-armmeester (1698/1699) van Heinenoord,⁵² overl. 1721/1722,⁵³ tr. (laatstelijk?) voor 1691 *Commertje Dircksdr. van den Berg*, ged. Mijnsheerenland 20-1-1664, overl. (impost pro deo Heinenoord) 22-10-1720, dochter van Dirck Evertsz. van den Bergh, kleermaker te Mijnsheerenland, sloter te Westmaas, en Susanna Pietersdr. Penning.

In of kort na mei 1666 kocht Jan Jacobs Pauw een huis te Heinenoord van Pieter Pietersen Worsthoren.⁵⁴ Op 29-10-1696 stelde Jan Jacobsz. Pauw zich borg voor Leendert Pietersz. Veerman, toen deze de visserij van de schutgrond pachtte.⁵⁵

Op 2-5-1708 is er sprake dat Jan in gebreke is gebleven pacht te betalen over 1706. Hij diende voor maart 1709 te voldoen, anders zou executie van zijn goederen volgen.⁵⁶ Jan Jacobsz. Pauw komt in de jaren 1712-1716 voor als pachter van een rietveld en gorzen onder Heinenoord.⁵⁷ In 1713 komt hij voor als lidmaat te Heinenoord.⁵⁸ In 1722 ontving de kerk te Heinenoord f 1-11-4 opsetgeld van het erfhuis van de weduwe van Jan Jacobsz. Pauw.⁵⁹

Kinderen:

- a. *Jacob*, ged. Heinenoord 26-4-1691 (get. Aerjaentje Jacobs).
- b. *Jannigje*, ged. Heinenoord 24-4-1696 (get. Maartje Dirks).
- c. *Pleuntje*, ged. Heinenoord 20-9-1699 (get. Jannigje Gerrits).
- d. *Geerit*, ged. Heinenoord 29-5-1701 (get. Ariaantje Jacobs).
- e. *Cleys*, ged. Heinenoord 11-9-1702 (get. Lijntje Sijmens).
- f. *Geerit*, ged. Heinenoord 10-1-1706 (get. Jannigje Geerts, Aar D. van den Berg).

4. *Gerrit Jacobsz. Kooyman alias Pauw*, geb. Heinenoord ca. 1645, j.m., van Heinenoord (1672), sloter (1674-1676), overl. voor 9-9-1698, tr. Puttershoek (otr. Mijnsheerenland 2-1) 27-1-1672 *Ariaentje Jacobsdr. Leeuwenburg*, geb. ca. 1647, j.d., van Mijnsheerenland (1672), overl. tussen 17-6-1702 en 12-12-1707, dochter van Jacob Aertsz. Leeuwenburgh, boer aan de Blaak onder Mijnsheerenland, wellicht koopman in landbouwprodukten, heilige-geest armmeeester van Mijnsheerenland, en Mariken Ariensdr. Nuchteren.⁶⁰

Gerrit werd met voornaam en familienaam vernoemd naar de eerste echtgenoot van zijn moeder. In zijn latere leven geraakte de naam Kooyman (Coiman etc.) in onbruik en deze werd ook niet door zijn kinderen gebruikt.

Op 2-6-1674, 21-9-1675 en 4-6-1676 kreeg Gerrit Jacobsz. Coyman (Kooyman) of Pauw door de polder Oudeland van Moerkerken de aanbesteding tot het schoonmaken van een watering.⁶¹ Op 12-2-1707 compareerden Cornelis de Wegganger, getrouwd met Marigje Gerrits Pauw, Jan Otte Maeskant, getrouwd met Jannettje Gerrits Pauw, Ary Gerrits Pauw, zo voor zichzelf als voor zijn zwager en (aangetrouwd!) broeder Ary Leenderts Droogendijck, getrouwd met Leentje Gerrits Pauw, als erfgenamen en voogden over hun minderjarige broeder en zusters Jan, Mayke, Neeltje en Pleuntje Gerrits Pauw. Zij waren benevens Jacob Gerrits Pauw enige kinderen en erfgenamen van Gerrit Jacobs Pauw en Ariaentje Jacobs Leeuwenburg. Met Jacob Gerrits Pauw kwamen zij tot een akkoord. Laatstgenoemde zou het door hun ouders nagelaten huisje met erfje aan de Blaak, waar hij met de nog minderjarige broers en zusters woonde, met alle andere goederen verkrijgen, mits hij daarvoor deze kinderen zou grootbrengen etc. De 21-jarige Jan Gerrits Pauw en de 20-jarige Mayke Gerrits Pauw verklaarden zich akkoord. Bij de akte is een los briefje gevoegd waarin te lezen is: 'Ick Leentie Gerris Paeu ende mijn broeders en susters hebben met maelkander gesproken dat den oudtsten broeder Jacob Geeritse Paeu in het besyt sal blijven ende dat hij de onmondege kinderen sael houde ende soo ghij het met maelkanderen stelt is het wel ende wijl ick onpasselijck ben dat ik niet kan komen ende neemt het mijn in danck af weest alle gegroet - in Wioldrecht den 11 february anno 1707 - bij mijn Ary Leendertse Hoogendijck' (= Droogendijck).⁶² Dezelfde dag benoemde de weeskamer van Heinenoord de onder Mijnsheerenland woonachtige Jan Otte Maeskant en Cornelis de Wegganger en Ary Gerrits Pauw tot voogden over de voornoemde weeskinderen van

Ariaentje Jacob Leeuwenburg, weduwe van Jacob Gerrits Pauw, en dat om de goederen van hun vader en moeder te administreren.⁶²

Kinderen:

- a. *Mary*, ged. Mijnsheerenland 6-3-1672 (get. Mayken Jacobs Leeuwenburg).
- b. *Marya*, ged. Heinenoord 7-5-1673.
- c. *Jacob*, ged. Heinenoord 20-10-1674 (get. Pleuntie Jacobs).
- d. *Jannetje*, geb. Heinenoord 1675/1680.
- e. *Leentje*, geb. Heinenoord 1675/1680.
- f. *Jacob*, geb. Heinenoord 1675/1680.
- g. *Maeyke*, ged. Heinenoord 23-3-1681 (ouders wonen op de Blaak op grond van Heinenoord; get. Aryaentien Huygen metselaers op Heynoort).
- h. *Ary*, ged. Heinenoord 5-2-1683 (get. Janneke Huygens).
- i. *Jan*, ged. Heinenoord 1-1-1685 (get. Macheltien Jacobs huisvrouw van Ary Willem Jonsget wonende aan de Blaak),
- j. *Maayke*, ged. Heinenoord 30-6-1686 (ouders wonen aan de Blaak; get. Maayken Jacobs haar suster de huisvrouw van Jacob Willems Blaeck)
- k. *Neeltje*, geb. wellicht ca. 1688.
- l. *Pleuntje*, geb. wellicht ca. 1690.

Iib. *Hendrick Aertsz. van Heerjansdam alias van (den) Dam*, woonde in Den Hitsert (zeker sedert 1647), sluiswachter (1655-1679),⁶³ bode van de Eendrachtspolder (1656), bode van Den Hitsert (1677), bode van de polders onder Zuid-Beijerland en van het onbedijkte land (1661-1679),⁶³ overl. tussen 1679 en 3-2-1680, tr. 1e voor 27-5-1657 *Janneken Jansdr. Wuyster*, dochter van Jan Aertsz. Wuyster en Maertgen Ariensdr. Hendrick tr. 2e Piershil (otr. Numansdorp 28-11) 17-12-1670 Ariaentje Willemsdr. overl. na 11-1-1681. Zij tr. 1e *Huybert Fransz. van Bree*.

Adriaen Janssen Wuyster, voor hem zelf en als voogd van de nagelaten weeskinderen van Gelder Janssen timmerman, alsmede van het weeskind van Bastiaen Janssen Wuyster zaliger, en Hendrick Aertsen van Dam, getrouwd met Janneken Jans, allen kinderen en erfgenamen van Maertgen Ariensdr., weduwe van Jan Aertsen Wuyster, transporteerden op 27-5-1657 een huisje aan 'den molendijk' bij het dorp Klaaswaal.⁶⁴ Hendrick komt met zijn vrouw Jannigje Jans voor als lidmaten te Piershil. Zij woonden toen in de Eendrachtspolder.⁶⁵ Jacob Ingense Boeresteyn, wonende in Numansdorp, transporteerde op 11-2-1677 voor 168 gld. aan Heyndrick van den Dam een huis en erf aan 'den hitsertsen dijk' onder Zuid-Beyerland.⁶⁶ Hendrick van (den = doorgehaald) Dam, bode van Den Hitsert, getrouwd met Aerjaentie Willems, laatst weduwe van Huybrecht de Bree, transporteerde op 12-4-1677 aan Anthony Gillisen van Basell, wonende te Numansdorp, een huis met melioratie van erf aan 'den zeedijk van Numanspolder'. Dezelfde dag werd voldaan met een schuldbrief ten bedrage van 350 car. gld. In de marge van de akte is opgetekend dat Aerjaentie als weduwe van Van Dam compareerde en dat de schuldbrief op 11-1-1681 was voldaan. Zij tekende met een merkje.⁶⁷ Op 3 febr. 1680 transporteerden Aerjaentie Willems, weduwe van Heyndrick van den Dam, en Aert Heyndrickse van Dam en Jan Heyndrickse van Dam, mede voor hun zuster Maertie Heyndrick, voor 140 Car. gld. een huisje met erf op het dorp Zuid-Beyerland aan Janneke Jans. Dit werd aan de noordzijde belend door 'sheeren dijk'.⁶⁸

Kinderen uit het eerste huwelijk (volgorde willekeurig):

1. *Aert Hendricksz. van Dam*, j.m., geb. Den Hitsert (1673), overl. tussen 30-6-1681 en medio 1685, tr. 1e Goudswaard 22-10-1673 *Aechtgen Jansdr. Goutswaert.*) j.m., geb. en wonende Korendijk (1673), overl. ca. 1678, dochter van Jan Claesz. Goutswaert, boer te Korendijk

Goudswaard), en Leentghen Aertsdr. Aert tr. 2e voor 27-8-1679 *Janneke (Jannigie) Bastiaensdr. van Driel*, weduwe wonende onder Nieuw-Beyerland (1709), dochter van Bastiaen Jansz. van Driel, boer, schepen van Piershil, en Ingetie Gerritsdr. Hordijk.⁶⁹ Janneke tr. 2e (otr. Oud-Beyerland 4-12; attestatie gegeven op Klaaswaal 26-12-1685), *Pieter Jacobsz. Herwijnen*, ged. Oud-Beyerland 27-2-1667, j.m., geb. Oud-Beyerland, zoon van Jacob Pietersz. Harwijnen en Neeltje Bastiaensdr. Janneke tr. 3e Nieuw-Beyerland (otr. Aldaar 12-11) 8-12-1709 *Jacob Jacobsz. Molenaar*, weduwnaar van Elisabeth van Swol, wonende onder Oud-Beyerland.

Aert Van Dam, getrouwd met Achtje Jans Goutswaert, transporteerde op 24-10-1674 voor 300 gld. aan de heer Johan Hanneman 3 gemeten 50 roeden 'corsbaer teelant' in het oude Land van de Korendijk.⁷⁰ Aert Heyndrickse van Dam, getrouwd hebbende Aechtgen Jans Goutswaert, in gemeenschap van goederen getrouwd blijkens een verklaring van schepenen van Den Hitsert van d.d. 15-4-1675, transporteerde op 16-4-1675 voor 900 Car. gld. aan dominee Johan Crooswijck, predikant te Goudswaard, 4 morgen 'costbaer' weiland aan 'den achterwegh' onder de jurisdictie van de Korendijk. Dit land was Aechtgen aangekomen bij overlijden van haar moeder Leentghen Aertsdr. Verwezen is naar haar testament met haar man Jan Claesen Goutswaert voor notaris Arien Victoorse de Geus 'int Suylant' (Zuidland) van d.d. 18-7-1654.⁷¹ Een afschrift van genoemd testament bevindt zich in het oud-rechterlijk archief van Zuid-Beyerland.⁷²

Op 30-6-1681 transporteerde Bastiaan Jansen van Driel,⁷³ als vader en voogd van zijn twee onmondige kinderen bij Ingetien Gerrits Hordijk: Bastiaen en Geertruyt van der Riel (!), Aert Heindricxsen van Dam, getrouwd met Jannetie Bastiaans van Driel, Gillies van der Houck, getrouwd met Lijsbeth Bastiaans van der Riel (!), en Jan Jans van Haerlem, getrouwd met Maria Jans van Driel, mede kinderen van Ingetien Hordijk, voor 1200 Car. gld. 13 gemeten weiland in het Oude land onder de Korendijk aan Aryen Pieterse van der Schoor.⁷⁴

Kinderen uit het eerste huwelijk:

- a. *Hendrik*, ged. Zuid-Beijerland 31-3-1675 (get. Maartje Hendriksdr.).
- b. *Lena*, ged. Zuid-Beijerland 24-1-1677 (geen get.).

Kind uit het tweede huwelijk:

- c. *Ingentje*, ged. Zuid-Beijerland 27-8-1679 (get. Bastiaan Jansz. van Driel, Lijsbet Bastiaansdr.).

2. *Jan Hendricksz. van Dam*, weduwnaar wonende Klaaswaal (1685), meester hoefsmid aan de dijk van Klein-Cromstrijen (1683-1692), woonde te Klaaswaal (1691), Oud-Beyerland (1704), overl. tussen 4-4-1704 en 19-5-1705, tr. 1e kort voor 28-4-1678 *Sijgje Jacobsdr. Silverschoon*, ged. Puttershoek 7-10-1640, j.d., wonende Puttershoek (1660), overl. tussen 2-8-1683 en 22-2-1685, dochter van Jacob Gijssen (de) Smidt alias Silverschoon, smid te Puttershoek, en Neeltgien Abrahamsdr.⁷⁵ *Sijgje* tr. 1e Puttershoek (otr. aldaar 30-4-1660) *Hendrick Cleysz. van Dijck*, j.m., van Kijfhoek, wonende Heerjansdam, boer in Cromstrijen, schepen van Klaaswaal, overl. in 1677. Jan tr. 2e (otr. Zuid-Beijerland 2-9) 1685 *Lena Dammisdr. Kranenburg*, ged. Heerjansdam 18-1-1660, j.d., van Barendrecht, wonende Zuid-Beyerland (1685), overl. tussen 19-5-1705 en 17-7-1706, dochter van Dammis Teunisz. en Pleuntje Cornelisdr.⁷⁶ *Sijgje Jacobs* deed op 22-3-1660 belijdenis te Puttershoek.⁷⁷

De erfgenamen van Neeltien Bastiaens, weduwe van Jacob Pietersen Slickboer, transporteerden op 28-4-1678 voor 650 Car. gld. aan Jan Hendricx van Dam, getrouwd

hebbende Sijtien Jacobs Silverschoon, die weduwe was van Hendrick Cleysen van Dijck, 1 morgen 12 roeden in de 12 cavel in Numanspolder.⁷⁸ Op 5-7-1680 was Jan Hendricksz. van Dam te Klaaswaal getuige bij het opmaken van een notariële akte. Hij tekende met een vrij geoeffende hand.⁷⁹

Jan Hendricxsen van Dam en zijn vrouw Sijtien Jacobs, tevoren weduwe van Hendrick Cleysen van Dijck, passeerden op 17-2-1682 een rentebrief van 1300 car. gld. ten behoeve van haar dochter Persijntien Hendricxs van Dijck. Hiervan was 1000 Car. gld. Persijntien toegekomen als vaderlijk bewijs volgens diens testament van d.d. 28-6-1677 voor notaris Adriaen Vos te Klaaswaal en 300 car. gld. bij dode van haar grootmoeder Persijntien Cornelis.⁸⁰

Op 2-8-1683 maakten Jan Hendricx van Dam, meester hoefsmid wonende aan 'den dijck' van Klein-Cromstrijen, en zijn ziek te bed liggende vrouw Sijtge Jacobs een testament op de langstlevende. Bij zijn vooroverlijden zou zijn vrouw enig erfgenaam zijn, o.a. van de inboedel, landerijen, paarden en ook de 'smitswinkel'. Zij diende daarvoor de schulden in de boedel te voldoen en de kind of kinderen op te voeden en hen bij mondigheid tezamen 100 gld. uit te keren, alsmede zijn kleding. Bij haar vooroverlijden zou haar man enig erfgenaam zijn onder de voorwaarde dat hij Persijna Hendricxs van Dijck, het kind uit haar eerste huwelijk met Hend(rick) Cleys van Dijck, zou opvoeden etc. en bij mondigheid haar kleding, een 'salmboeck' (psalmboek) met zilveren sloten en een zilveren hoofdijzer met gouden stukjes met nog 100 Car. gld. uitreiken. Haar na te laten kind of kinderen bij Van Dam zouden nog 150 gld. toebedeeld krijgen en dat vanwege de gedane toezeggingen aan haar voordochter. Deze zou voor de helft ook nog in het bezit komen van een zilveren beker, die op een waarde van 30 gld. werd begroot. De andere helft kwam toe aan de kind of kinderen uit het huwelijk met Van Dam. De testateur benoemde Johannes Gelders en Aert Aryens Weuyster tot voogden; zijn vrouw: Gijsbert Jacobs en Jan Gijsberts. Beiden plaatsten hun handtekening.⁸¹

Jan Hendricxs van Dam, hoefsmid wonende aan 'den dijck' van Klein-Cromstrijen, weduwnaar van Sijtien Jacobs, die te voren weduwe was van Hendrick Cleysen van Dijck, enerzijds, en Jan Cleysen van Dijck en Gijsbert Jacobsen Silverschoon, voogden van het nagelaten weeskind van Sijtje bij Van Dijck, anderzijds, compareerden op 22-2-1685 voor de notaris te Klaaswaal om hun geschil over het vaderlijk- en moederlijk bewijs van het weeskind bij te leggen. Zij kwamen tot het akkoord dat de voogden twee stukjes land, te weten 1 morgen 379 roeden weiland in Groot-Cromstrijen en 1 morgen 588 roeden zaailand in Numanspolder, welke Van Dam tot meerderjarigheid van het weeskind in bezit zou houden, zouden mogen verhuren en de pacht daarvan innen. Bij eerder huwelijk of overlijden van het weeskind zou Van Dam deze landerijen publiekelijk mogen verkopen. Het weeskind had in totaal recht op 1300 Car. gld. Van Dam zou in de boedel blijven zitten, de schulden hierin voldoen, het weeskind nog 100 Car. gld. vanwege moederlijke besterfenis en 130 gld. voor het ontbreken van allimentatie uitkeren. Dit alles zou bij haar mondigheid worden uitgekeerd met daarbij de interesten.⁸²

Jan Hendricxsen van Dam, inwoner Jan Klaaswaal, verklaarde bij akte van 29-3-1685 300 Car. gld. schuldig te zijn aan Willem Leendertsen van Driell, als oom en voogd van het weeskind nagelaten door Hillitie Leenderts van Driell bij Arie Imantsen van de Polder. Voor deze lening stelde hij zijn 'huysinge, schuyr, boomgaert, tuyn en erve' aan de dijk van Klein-Cromstrijen als zekerheid.⁸³ Op 3-8-1686 was Matthijs Hoppel nog 1 gld. 18 st. schuldig aan de boedel van de verkochte goederen van Jan Hendricksz. van Dam.⁸⁴ Jan Hendricxs van Dam, wonende onder Klaaswaal, Klein Comstrijen transporteerde op 10-5-

1691 voor 575 gld. aan Cornelis Thonisen Kleyn 1 morgen 379 roeden in Groot-Cromstrijen.⁸⁵

Op 4-6-1692 verklaarde Van Dam, mr. hoefsmid wonende ‘aen den dijck van cleijn Cromstrijen’ 500 (car. gld. schuldig te zijn aan Gabriell Sanne. Als zekerheid voor deze lening stelde hij 1 morgen 588 roeden in de 12e kavel van Numanspolder. Op 31-10-1714 vertoonde Huigh Munter (?) de schuldbrief, waarna deze geroyeerd werd.^{85a} Op 20-11-1703 transporteerde Jan Hendricksz. van Dam aan Ocker Jaspers van der Spaa een huis aan de dijck van Klein Cromstrijen.⁸⁶ Dirck illemsen van der Ploeg, wonende te Numansdorp, transporteerde bij akte van 4-4-1704 aan Jan Hendricksen van Dam, wonende onder Oud-Beyerland, een huis met schuur en melioratie van erf aan de westzijde van ‘den voorstraet’ te Numansdorp op schaftgeld tot 78 stuivers sjaars. De koopsom van 720 gld. werd voldaan met het passeren van een schuldbrief.⁸⁷

De weduwe van Jan Hendricksz. van Dam wordt nog genoemd als belender van een huis aan de Voorstraat te Numansdorp in een akte van 19-5-1705.⁸⁸ Arie en Pieter Dammisen Kranenburgh, wonende onder Ridderkerk, en Arie Leend(er)tsen Snoo, wonende onder Barendrecht, bij schout en schepenen van Numansdorp aangestelde voogden over de minderjarige kinderen en erfgenamen van Lena Dammis Kranenburgh, in leven weduwe van Jan Hend(rick)sen van Dam, transporteerden op 17-7-1706 voor 472 gld. 10 st. aan Jacob Jansen Kamp, wonende te Numansdorp, een huis, schuur en melioratie van erf aan de westzijde van ‘de voorstraet’ aldaar, op schaftgeld tot 78 st.⁸⁹ Op 9-6-1714 werden de condities opgemaakt door de meerderjarige kinderen en de voogden van de minderjarige kinderen (allen niet bij name genoemd), als erfgenamen van Jan Hendrickse van Dam en Lena Damas Cranenburgh, voor de verkoop voor schout en schepenen van Numansdorp van ca. 2 morgen land in Numanspolder.⁹⁰ Nader onderzoek in o.a. het zeer uitgebreide oud-rechterlijk archief van Cromstrijen zal nog wel meer akten over het echtpaar Van Dam-Kranenburg en hun kinderen opleveren. Hier is door mij geen uitputtend onderzoek naar verricht.

Uit het tweede huwelijk werden tenminste vier kinderen geboren, die wellicht te Klaaswaal ten doop werden gehouden, maar waarvan geen zeventiende eeuwse doopregisters bewaard zijn gebleven. Een zoon *Hendrik* werd ged. Zuid-Beijerland 2-11-1687 (get. Joosje Pietersdr.).

3. *Maertje Hendricksdr. van den Dam alias van Damme*, j.d., van / geb. Den Hitsert, wonende Korendijk (1684), overl. in of kort na 8-1689, tr. Nieuw-Beijerland (otr. Goudswaard 15-9) 15-10-1684 *Jan Arentsz. Decker*, j.m., van / geb. Nieuw-Beijerland (1684), weduwnaar van Nieuw-Beijerland (1690, 1705), kerkmeester (1702-1705), schepen (1706) van Nieuw-Beijerland, leverde winkelwaren aan de kerk aldaar (1704-1705),⁹¹ vermeld als lidmaat aldaar 1715, 1721, overl. (3 gld. Impost) Nieuw-Beijerland 23-12-1729. Jan tr. 2e Spijkenisse 18-6-1690 *Aeffje Ariensdr. van Bodegom*, ged. Spijkenisse 21-31666, j.d., van Spijkenisse, begr. Nieuw-Beijerland (kerkhof) 6-2-1704, dochter van Arien Cornelisz. van Bodegom en Maritjen Aryensdr.⁹² Jan tr. 3e Nieuw-Beijerland (otr. aldaar 20-3) 5-4-1705 *Maria Pietersdr.*, van Nieuw-Beijerland, weduwe van *Elias Abramsz. Crooswijk*.

AFKORTINGEN

ANHG	Archief Ned. Herv. gemeente
NA	Nationaal Archief te 's-Gravenhage
GAD	Gemeente archief Dordrecht
GAH	Gemeente archief Heineoord
ona	Oud Notarieel archief

ora Oud Rechterlijk archief
WAGW Waterschapsarchief De Groote Waard te Klaaswaal
wka Weeskamer archief

NOTEN

1. Dr. J. Mac Lean, *De oudere generaties van Gravenhage* 1980), en Dr. J. Roelevink het geslacht Reedijk, in: *Ons Voorgeslacht* (bewerker), deel II, Classis Dordrecht 1601 jrg. 1970, blz. 43. 1620 ('s-Gravenhage 1991); zie ook: F.A. van Lieburg, *Repertorium van Nederlandse hervormde predikanten tot 1816 deel I: predikanten* (Dordrecht 1996), blz. 104
2. Als noot 1, blz. 45.
3. NA, ora Oud-Beyerland inv. nr. 3, akte d.d. 7-7-1610..
4. Ir. J. MacLean, Het geslacht Hoppel (Hobbel), in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 1957 blz. 63.
5. Zie voor vele gegevens over predikant Hoppel en enkele zijner kinderen: Dr. J.P. van Dooren (bewerker), *Classicale Acta deel I, Classis Dordrecht 1573-1600*
6. Als noot 2, blz. 41.
7. Als noot 2, blz. 47.
8. Als noot 5, deel II, blz. 342, 243.
9. GAD, ora Heerjansdam inv. nr. 1, akte d.d. 20-3-1620.
10. GAD, ora Heerjansdam inv. nr. 1, akte d.d. 21-11-1621.
11. GAD, ora Heerjansdam inv. nr. 1, akte d.d. 15-4-1622.
12. GAD, ora Heerjansdam inv. nr. 1, akte d.d. 14-6-1627.
13. GAD, ora Heerjansdam inv. nr. ongedateerde akte jaar 1638.
14. GAD, ora Heerjansdam inv. nr. 1, ongedateerde akte jaar 1641.
15. GAD, ora Heerjansdam inv. nr. 1, akte d.d. 20-11-1642.
16. NA, ona Oud-Beyerland inv. nr. 525, fol. 32 e.v.
17. GAD, ora Heerjansdam inv. nr. 1, akte d.d. 8-1-1652.
18. GAD, ora Heerjansdam inv. nr. 1, akte d.d. 10-5-1656.
19. GAD, ora Heerjansdam inv. nr. 1, akte d.d. 31-3-1640.
20. GAD, ora Heerjansdam inv. nr. 1, akte d.d. 6-6-1650.
21. GAD, ora Heerjansdam inv. nr. 1, akte d.d. 26-4-1660.
22. GAD, ora Heerjansdam inv. nr. 1, akte d.d. 25-10-1660.
23. NA, ora Oost-Barendrecht inv. nr. 21, fol.73 vs.
24. NA, ora Heinenoord inv. nr. 76, fol. 19 vs.
25. NA, ora Heinenoord inv. nr. 3, fol. 45.
26. NA, ora Heinenoord inv. nr. 6, twee akten d.d. 3-4-1639.
27. NA, ora Heinenoord inv. nr. 3, fol. 54 e.v.
28. NA, ora Heinenoord inv. nr. 3, fol. 55 e.v.
29. NA, ora Heinenoord inv. nr. 4, fol. 54 vs.
30. NA, ora Heinenoord inv. nr. 3, fol. 55 vs.
31. NA, wka Heinenoord inv. nr. 3, fol. 13.
32. NA, ora Hendrik Ido Ambacht inv. nr. 1, fol.385.
33. NA, ora Hendrik Ido Ambacht inv. nr. 1, akte d.d. 21-10-1616.
34. NA, ora Heinenoord inv. nr. 6, akte d.d. 14-4-1641.
35. NA, ora Heinenoord inv. nr. 6, akte d.d. 12-5-1641.
36. NA, ora Heinenoord inv. nr. 42, fol. 40.
37. NA, ora Heinenoord inv. nr. 42, fol. 41 vs.
38. GAH inv. nr. 46, akte jaar 1641.
39. NA, ora Heinenoord inv. nr. 3, fol. 81.
40. NA, ora Heinenoord inv. nr. 53, akte d.d. 10-9-1642.
41. K.J. Slijkerman, *Duizend jaar voorgeslacht* (Rotterdam 1987), blz. 136, 183; idem *Supplement 1* (Rotterdam 1989), blz. 25.
42. Volgens fiche zonder bronopgave in Streekmuseum te Heinenoord.
43. NA, ora Heinenoord inv. nr. 6, akte d.d. 14-4-1647.
44. NA, wka Heinenoord inv. nr. 3, fol. 28 e.v.

45. NA, ora Heinenoord inv. nr. 3, fol. 181 vs. e.v.
46. NA, ora Heinenoord inv. nr. 6, akte d.d. 11-2-1653.
47. NA, ora Heinenoord inv. nr. 3, fol. 213 vs.
48. NA, wka Heinenoord inv. nr. 3, fol. 60 vs. e.v.
49. NA, ora Heinenoord inv. nr. 42, fol. 155
50. NA, ora Heinenoord inv. nr. 76, fol. 66 e.v.
51. NA, ora Heinenoord inv. nr. 37, akte d.d. 7-1-1647.
52. ANHG Heinenoord inv. nr. B-V.
53. GAH inv. nr. 54.
54. NA, wka Heinenoord inv. nr. 3, fol. 114.
55. WAGW, Polder Oost-en West Zomerland inv. nr. 255.
56. WAGW, Polders Oost- en West Zomerland inv. nr. 2.
57. GAH inv. nr. 1.
58. Anhg Heinenoord inv. nr. C-I.
59. Anhg Heinenoord inv. nr. 1.
60. Als noot 41, eerste publikatie biz. 98.Zie ook: G. Meyer, Hoe leden van de familie Leeuwenburg in de zeventiende eeuw in de Hoeksche Waard kwamen, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 29, blz. 77. e.v., en K.J. Slijkerman, Het geslacht Nuchteren (Nugteren) te Ridderkerk, Groote Lindt, Zwijndrecht, IJsselmonde, Hendrik Ido Ambacht en Rijsoord in *Geslachten van het eiland IJsselmonde deel 5* (Rotterdam 1991), blz. 41 e.v.
61. WAGW, Polder Oudeland van Moerkerken inv. nr. 82.
62. NA, wka Heinenoord inv. nr. 4, akte d.d. 12-2-1707.
63. Heerlijheidsarchief Zuid-Beyerland.
64. NA, ora Cromstrijen inv. nr. 50, akte d.d. 27-5-1657.
65. ANHG Piershil.
66. NA, ora Zuid-Beyerland inv. nr. 3, fol. 23 e.v.
67. NA, ora Cromstrijen inv. nr. 48, akte d.d. 12-4-1677.
68. NA, ora Zuid-Beyerland inv. nr. 3, fol. 63vs.e.v.
69. Ir. C. Sigmond en K.J. Slijkerman, *Drie verwante geslachten Van Driel (Zuidhollandse eilanden ca. 1350-1650)* Rotterdam/Waarde 1998), blz. 268.
70. NA, ora Goudswaard inv. nr. 6, akte d.d. 24-10-1670.
71. NA, ora Goudswaard inv. nr. 6, akte d.d. 16-4-1675.
72. Zie ook: NA, ora Zuid-Beyerland inv. nr. 36, akte d.d. 18-7-1654.
73. Zoon van Jan Bastiaensz. van Driel en Lijsbeth Huybertsdr. Sangers.
74. NA, ora Goudswaard inv. nr. 6, akte d.d. 30-6-1681..
75. AJ. van Roon, De Smidt (Silverschoon), in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 1955, blz. 82..
76. Ir. C. Sigmond en K.J. Slijkerman, *De geslachten Cranendonck in Holland (ca. 1400-1700)* (Rotterdam 1992), blz. 483.
77. Anhg Puttershoek. (vol gens fiche Streekmuseum te Heinenoord).
78. NA, ora Cromstrijen inv. nr. 48, akte d.d. 28-4-1678
79. NA, ona Klaaswaal inv. nr. 5099, akte d.d. 5-7-1680
80. NA, ora Cromstrijen inv. nr. 48, akte d.d. 17-2-1682..
81. NA, ona Klaaswaal inv. nr. 5099, akte d.d. 2-8-1683..
82. NA, ona Klaaswaal inv. nr. 5100, akte d.d. 22-2-1685.
83. NA, ora Cromstrijen inv. nr. 47, akte d.d. 29-3-1685.
84. NA, wka Heinenoord inv. nr. 4, akte d.d. 3-8-1686
85. NA, ora Cromstrijen inv. nr. 48, akte d.d. 10-5-1691
- 85a. NA, ora Cromstrijen inv. nr. 48, akte dd. 4- 6-1692.
86. Particulier archief inv. nr. 4, fol. 782
87. NA, ora Cromstrijen inv. nr. 49, akte d.d. 4-4-1704.
88. Particulier archief inv. nr. 3, fol. 783 (volgens. fiche Streekmuseum te Heinenoord).
89. NA, ora Cromstrijen inv. nr. 49, akte d.d. 17-7-1706
90. NA, ora Cromstrijen inv. nr. 16, akte d.d. 19-6-1714
91. Anhg Nieuw-Beyerland
92. Mr. G. van Niekerken, Van Bodegom, in: *De Nederlandsche Leeuw* jrg. 1968, kol. 354.